

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta umění a architektury

akademický rok 2012/2013

Téma práce

vedoucí práce:

prof. Dr. Ing. arch. Bořek Šípek

Zpracoval:

Jan Salanský

ENVIRONMENTAL DESIGN
DESIGN PROSTŘEDÍ

PODĚKOVÁNÍ:

Rád bych zde poděkoval vedoucímu bakalářské práce prof. Dr. Ing. arch. Bořku Šípkovi za jeho rady a čas, který mi věnoval při řešení dané problematiky. V neposlední řadě také děkuji všem respondentům, kteří se mnou diskutovali o daném tématu.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem Bakalářskou práci zpracoval samostatně a použil jen prameny uvedené v seznamu literatury.

V Liberci dne 24. 5. 2013

Jan Salanský

OBSAH:

Anotace předmluva Annotation	1
1. Cíl Práce	2
2. ÚVOD DO TÉMATU	3
2.1 Diagnóza nemoci	4
Kapitola I.	
3. O nemoci	6
3.1. Symptom I – Devastace	6
3.2. Symptom II – HMOTA	8
Kapitola II.	
4. O každodennosti	10
4.1. Každodenní dedukce	11
4.2. Každodenní všednost	11
4.3. Vnímání všednosti a jejích atmosfér	13
4.4 Vnímání smyslnosti	14
Kapitola III.	
5. Prostor	16
5.1 Bublina	16
5.2 Teritorismus	17
5.3 Zóna X	17
Kapitola IV.	
6. Změna je život	19
6.1. Pohled na změnu	20
6.2. Záznam	21
6.3 Nález	21
7. Rozbor změny	22
7.1. Městská lavička	22
7.2 Madla a zábradlí	24
7.3 Zem	26
7.4.Přechod pro chodce	27
7.5. Trubky	29
7.6 Zkratky	31
Kapitola V.	
8. ukazování Každodennosti	33
8.1. Výsledek práce	33
9. Výběr	34
9.1. Přechod	34
9.2 Zkratky	37
9.3 Trubka tyč	39
9.4 Závěrem	41
10. Zdroje	42

Abstrakt | předmluva

Kouknu se kolem sebe a hledám. Vidím. Vidím, jak jsme obklopeni hmotou, která je převedená do různých podob. Domy, auta, stroje, chodníky, počítače, plastové talíře, mikrovlnky, blikající výlohy, nonstop herny, kanály, značky, schody, zábradlí, telefony, lampy. Jsme obklopeni vším. Vše se děje. Války, atentáty, katastrofy, konflikty, volby. Kdo může za toto množství potíží a překážek? V mojí práci si nechci stěžovat ani protestovat a už vůbec ne se politicky vyjadřovat. Téma práce jsem hledal při procházení městem, jízdě městskou hromadnou dopravou, posedáváním na radničních schodech či při nočních cestách domů. Pozoroval jsem, zkoumal a hledal. Pozoroval jsem lidské chování v nejrozličnějších situacích, zkoumal jejich reakce, uvažování. Hledal jsem pointu a důvody, proč zrovna lidé dělají určité věci, tak jak je zrovna v danou chvíli dělají a jak ovlivňují svět kolem sebe. Poukazuji na, na sebe navazující vztahy, které ve spoustě případů člověk v přemrštěném návalu informací a každodenního života není a ani nemůže být schopen vnímat. Na nemoc pohlížím z globálního měřítka a postupně se přibližuji až k samému jádru věci. Snažím se upozornit na to, že detail je základem celku a Člověk, jakožto hlavním pilířem světa ovlivňuje a mění jeho chod a to v měřítku jak globálním tak i detailním.

Abstract

I'm looking around myself. I can see. I can see, how we are surrounded by lot of materials with various forms. Buildings, cars, computers, plastic plates, microwaves, flashing expenses, nonstop casinos, channels, signs, stairs, railings, telephones, lamps. We are surrounded by everything. Everything is happening. War, terrorist attacks, disasters, conflicts, choices. Who causes this amount of problems and obstacles? In my thesis I do not want to complain or protest, and certainly not want to politically express myself. The theme of the work I was looking at the passing of the city, rideing of public transportation, sitting around on the steps of City Halls or going home at night. I watched, studied, searched. I have observed human behavior in various situations, I studied their reactions, way of thinking I was looking for the point and reasons, why people do certain things, just as they do at the moment and how they affect the world around them. I refer to a series of successive relationships that in many cases a person in a fit of exorbitant information and everyday life isn't and can't be able to perceive. I'm looking at the illness from a global scale, and I am gradually getting closer to the heart of the matter. I'm trying to draw attention that detail is the basis of the whole and Human as a main pillar of the world affects his run in a global and as well as detailed scale and as well as detailed.

1. CÍL PRÁCE

Cílem práce není vyřešit válečné konflikty zemí třetího světa. Ani vynaleznout revoluční stroj na zašívání ozónových děr. Nemám v úmyslu nastítnit alternativní model života, ani mi nejde o výzvu k té či oné velké změně zvratu života, nýbrž jen o to, abychom se jinak dívali na věci kolem nás, abychom lépe rozuměli věcem, s nimiž se každodenně setkáváme. V Práci poukazuji na každodenní ovlivňování našeho světa a s tím spojených změn. Změny mohou být globálního charakteru, kde se postupně přetváří celá planeta. Stejně tak mohou existovat změny zanedbatelné, detailní. Vše záleží na úhlu pohledu. Na povrch vyzdvihávám každodennost. Poukazuji, že je součástí našeho ovlivňování světa. Nejsem lékař, abych léčil lidstvo, mým cílem je upozornit na problém vytříbeným způsobem a poukázat na něj tak, aby si člověk uvědomil, že se dá na všechno dívat z různých úhlů. Cílem Práce je zároveň podpořit myšlenku o nových způsobech lidského myšlení a o nových principech uvažování a stanovení si vlastních hodnot. „Hodnoty bytí spočívají z veliké části v tom, jak vroucně jsme je schopni prožívat. Hodnota našeho člověčího života je závislá na hodnotách, které jsou v nás. Lidé si stvořují svůj lidský svět. Je v něm to, co do něho vkládáme“¹

1. Josef Čapek- zdroj: <http://www.citatozivot.cz/autori/josef-capek/>

2. ÚVOD DO TÉMATU

Výběr tématu práce „Nemoc“ bylo položením otázky, co to nemoc vlastně je a kde všude se může vyskytovat. Podle odborné definice je nemocí jakýsi proces nebo sled na sebe navazujících epizod.² Na tomto základě, jsem si uvědomil, že nemoc se nevyskytuje pouze na člověku, je všude kolem nás. Sled navazujících epizod vytváří něco dalšího co má na další a další věci kolem vliv. Vliv ať už malého charakteru, tak i sledu událostí, které mohou způsobit nevídané potíže. Co je tedy tou nemocí, co je strůjcem- podle další definice nemoci, subjektivních potíží jedince. A kdo je tedy tím jedincem? Začal jsem si uvědomovat, že definice nemoci funguje i na celý svět kolem nás. Cokoliv se někde na planetě stane, tak může mít důsledek někde úplně jinde než samotná událost. Proto v první části na planetu koukám z vrchu. Z velkého měřítka, kde vidím problémy jak už vzniklé tak i ty vznikající. Od vesmírného odpadu, přes mezikontinentální konflikty, až po pouliční rvačky, nepořádek na ulicích a rodinné nepříjemnosti. To vše je důsledkem toho, že Člověk je strůjcem všech těchto na sebe navazujících problémů. A tedy Člověk je NEMOC.

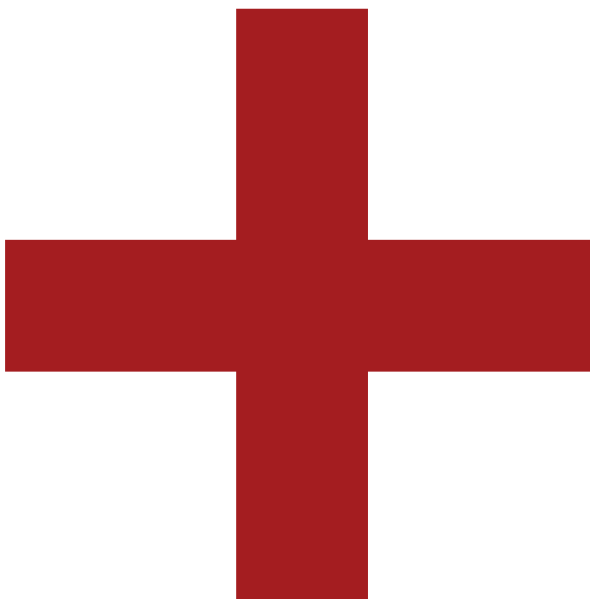
2. definice nemoci - <http://czmedicus.blogspot>.

2.1 Diagnóza nemoci

Nahlížím tedy na nemoc z globálního pohledu. Co je příčinou všech vznikajících problémů? Pohleďte na planetu Zemi. Je modrá, na první pohled esteticky vzrušující, čistá. Druhý pohledy už ale soustředíme na detaily tvořící celek jako takový. Vidíme vesmírný odpad, kde se za více než půl století lidské vesmírné éry, nashromáždilo více než 110 000 malých i velkých objektů umělého původu. Při přiblížení na ozón planety zjistíme, že kvůli fosilním palivům, freonům, spalovnám a dalším lidským vymoženostem se na ozónu planety objevily díry. *Zeslabená vrstva ozonu představuje větší pravděpodobnost průniku UV-B a UV-C záření, které je karcinogenní* ³. Dalším přiblížením tentokrát už na povrch země se utvrdíme, v na sebe navazují problémy globálního aspektu, kde téměř na každém kontinentu právě v tuto chvíli probíhají válečné konflikty, ať už spory mezi státy, tak i konflikty občanské, jejíž spor bývá často až triviální. Přiblížíme-li se na obzor státu, tak se dostaneme k myšlence, že se dá všude hledat něco, co není v pořádku. Politické systémy nekomunikující se svými zahraničními sousedy. Zadluženost a zkorumpovanost není náhodou. Pohled na město mě také nějak neosvobozuje. Nedostatek práce, ulice, kam nechcete jít po osmé hodině večerní a vzduch, že by bylo lepší chodit s plynovou maskou. Podíváme se do ulice, kde žijeme. Díry v silnicích, které se samy neopraví, značka která je stále ukradená. Popelnice, která se sama nepřevrhla. Vše je naší součástí a my to ať chceme nebo ne ovlivňujeme. Na ulici jsou domy, v kterých žijí rodiny řešící svoje vlastní osobní záležitosti. Kdo nevynesl odpad, proč je zas otevřená lednice. Ať se podíváme kamkoli, všude najdeme něco co je napadené nebo nakažené nemocí. Co je ale příčinou všech vzniklých a vznikajících problémů? Kdo je strůjcem toho co nás každý den potkává a s čím musíme bojovat.

Moje diagnóza tedy zní:

Člověk je strůjcem všech vzniklých a vznikajících problémů. My lidstvo, jsme nemocí, která napadá rodinu, ulici, stát, kontinent, vzduch, vesmír. Naše Prostředí je zaplaveno lidskou činností jejím odpadem a to v každém oboru či odvětví. Lidstvo působí svými činy téměř na celé planetě od pevniny přes hory, řeky až po vodu, vzduch a vesmír. V důsledku těchto skutečností jsou lidé svojí vlastní nemocí a mojí snahou tedy je poukázat na souvislosti spojené každodenním životem, s přeinformovaností, přesyceností konzumem a s tím spojené nevědomosti o základních hodnotách. Navrátit se k původním hodnotám a tedy přeměnit lidské myšlení není idea nějak zvlášť významná ani hlubokomyslná. Není myšlenkově revoluční ani inovativní. V práci chci vytříbeným způsobem vytyčit skutečnosti, které si lidé podle mého názoru neuvědomují.

KAPITOLA I.

3. O NEMOCI

„Život je nemoc.“⁴

Kde a jaký nastal problém v lidském chování a vnímání věcí? Jaký máme vztah ke světu kolem nás, k přírodě jejíž jsme součástí? Náš vztah k přírodě popsal esejista, lektor a environmentalista Geryh Snyder takto: „*Vztah k přírodě nemůže být jiný nežli náš vztah k vlastní přirozenosti*“. *Devastace vnitřní přirozenosti jde ruku v ruce s devastací vnější, ekologickou*,⁵ a osobně k tomu dodávám i devastaci ekonomickou, politickou, etickou či estetickou.

3.1. Symptom I – Devastace

Člověk si devastuje svoje vlastní okolí i přirozenost a ztrácí tedy svůj pohled na svět. Za poslední půlstoletí zaznamenal svět několik vážných environmentálních krizí. V roce 1952 to byl „velký londýnský smog“, při kterém zemřelo tisíce lidí. Před rokem 1980 postupně začaly vymírat lesy v Evropě, zejména ve Skandinávii a Německu. Za příčinu vzniklých katastrof byly označeny emise oxidu siřičitého a jiných látek. Důsledkem byly kyselé deště a masivní znečištění ovzduší. Na podzim roku 1985 byla objevena hrozivá velká ozónová díra nad Antarktidou. Vědci tvrdili, že viníkem jsou freony a další podobné sloučeniny. Tyto události – znečištění ovzduší v Londýně, odumírání lesů a redukce ozónu nad jižním pólem – měly něco společného: Především bylo jisté, že se děje něco vážného, co ohrožuje lidské životy, zdraví a majetek. Dále také 80% původních lesů je kvůli nadměrné výrobě pryč, 75 % světových rybářských oblastí se loví nad jejich kapacitu. Za poslední tři dekády vzrostla spotřeba přírodních zdrojů o 1/3 a Amazonii mizí každou minutou 2000 stromů.

4. Socrates- citaty.net

5. Gary Snyder - Místo v prostoru

6. Bedřich Moldan - Podmaněná krajina

7. Zdroj: výtažek z dokumentu Story of Stuff - USA

a Amazonii mizí každou minutou 2000 stromů. I přes všechna tato varování se za posledních padesát let styl lidí v civilizovaných zemích změnil natolik, že se stali obětmi naprostého a nic neříkajícího konzumně zrychleného systému, který pohlcuje veškerou tradičnost a spotřebovává vše, co se mu zamane. Za to ale nemůže člověk sám, ale masa. Společnost. Společnost nám říká: „nakupuj, konzumuj, jsou Vánoce, tak to kup! Toto se nenosí, toto je lepší, rychlejší, hezčí. Tak to KUP“! Kde je ale zachování morálky, kde je hodnota produktu. Pouze USA, které tvoří 5% světové populace, využívá 30% zdrojů surovin, spotřebních věcí a produktů. Jejich produkce odpadu je na 30% z celého globálního hlediska. Je tedy zřejmé, že konzumování lze považovat za jednu z nejdůležitějších lidských činností. Nemám, koupím, spotřebuju, vyhodím. Výrobky jsou navrženy tak, aby vydržely pouze určitou spotřební dobu. Stáváme se otroky globalizace, otroky konzumního světa, jehož systém je lineární. Výroba věcí je kontinuálně nezastavitelná. Pracuje se na 24 hodinový provoz, 356 dnů v roce. Výrobní pás nepřetržitě zpracovává a odbavuje miliony spotřebních věcí, které zahlcují póry celé planety, lidí samotných ale i životního prostředí. Kde se ale berou suroviny těchto nezastavitelně vyrábějících věcí? Kde se vzal ten materiál, ta hmota? To vše se samozřejmě bere z planety. Jak všichni víme, planeta má svoje zdroje omezené. Toto výrobně-konzumní tempo nelze do budoucna udržet. Co se stane s planetou s nemocí člověk? Zahltíme ji odpadem, výrobky, hmotou? Zkolabuje ekonomika? Bude 3. světová válka? Dnes velmi aktuálním problémem lidstva je globální změna klimatu. Momentálně žijeme uprostřed této krize a můžeme jen odhadnout, jaký bude její další vývoj.

3.2. Symptom II - HMOTA

Člověk je obklopen hmotou, která je vytvořena do různých podob, a kterou si sám vytváří, ale sám o tom neví. „*Vše skutečně důležité je dnes stejně jako dřív z hmoty, která se musí dobývat, obrábět, zpracovávat a utvářet, avšak jak, kde a za jakých podmínek a kdo to dělá, zůstává ve skrytu. Věci už existují bez výrobní historie, nelze je už odvodit z výrobních podmínek, za jakých vznikly, každá stopa jejich vzniku je vymazána. Jsou jednoduše tady*“⁸. Používáme nadmíru věcí a výrobní proces místo aby klesal, tak roste, a to geometrickou řadou. Jen zřídka se chodí k ševci nebo krejčímu, který byl spíše rodinným známým. Domnívám se, že záplavou spotřebních věcí a konzumu, který na člověka útočí dnem i nocí v neustále rozsvícených výlohách, městských hromadných dopravách, školách, divadlech, nemocnicích a dalších institucích, se lidstvo oddělilo od základu věcí a podporuje tak zahlcování a napadání planety. „*Naprosté oddělení produkce a konzumace je předpokladem toho, že se lidé považují za gigantické orální polykací stroje zrozené k tomu, aby vše co univerzum věcí skýtá, přijaly, vstřebaly, přivlastnily si a opět vyvrhly*“⁹. Hmota je nepřehlédnutelná a všudypřítomná. Lidé jsou zahlceni informacemi, které nestačíme vstřebávat a neuvědomujeme si je. Každodennost lidského života nám zaslepuje vnímání světa i sebe samých. Čím to je, že člověk není schopný vyhodnotit to, že se něco kolem nás děje? Domnívám se, že lidstvo je přeinformované, a to je příčinou na sebe navazujících problémů. Ze všech stran se něco dovídáme. Televize, rádia, internet, noviny, lidé kolem nás, universum. Chceme vědět víc, znát toho víc, vidět toho víc. Reklama na cokoli ať už trefná, vtipná či rozčilující, lemuje veškerý náš volný prostor. Samozřejmě, dnešní doba k informacím vybízí. Během několika vteřin se dovíme o válce, která je na druhé straně světa nebo se můžeme virtuálně projít po New Yorku. Nasedneme do auta, letadla, vlaku či jiného dopravního prostředku a za několik hodin, popřípadě dnů, jsme na úplně na jiném místě zeměkoule. Máme obrovskou možnost a moc pojmout během několika okamžiků celý svět. Stačí na to naše kapacita mozku? Jsme na to připravení?

Kapitolu první O nemoci bych rád zakončil úryvkem projevu Václava Havla z Fóra z roku 1997

„V čem je však podstata věci, co vlastně může změnit samo směřování dnešní civilizace. Co vůbec může zastavit onen samopohyb, který zatím zastavit neumíme. Podle mého hlubokého přesvědčení jedinou možností je, že se něco změní ve sféře ducha. V oblasti lidského vědomí. V samotném postoji člověka ke světu v samotném jeho porozumění sobě samému a svému místu v celkovém řádu bytí. Nestačí vymýšlet nové stroje, nové předpisy, nové instituce. Je třeba jinak a lépe chápat sám smysl našeho pozemského bytí a počínání. A teprve toto nové pochopení může vytvořit nové modely chování, nové stupnice hodnot životních cílů a skze to posléze dát do nového ducha a nových smyslů všem příslušným předpisům smlouvám a institucím.“

Václav Havel, fórum 1997

KAPITOLA II.

4. O KAŽDODENNOSTI

Co se to děje? Co člověk dělá? Ví o tom vůbec?

Vše začíná u lidí. Jak člověk vnímá svůj svět, jak člověk koná, jak reaguje? Jak přispívá do každodenního světa, který se podle toho mění? Souvislosti na sebe navazují a to naprosto neřízeně. Člověk vytváří svět podle reakcí na jeho okolí. V buddhistickém pojetí je celý prostor kolem chápán jako „rozsáhlá síť mnohostranných a dokonale vybroušených drahokamů, z nichž každý funguje jako mnohočetné zrcadlo. V jednom smyslu tvoří každý drahokam samostatnou jednotku. Ale když se podíváme na nějaký z drahokamů, vidíme pouze odrazy jiných drahokamů, které jsou zase odrazy dalších drahokamů, atd., v nekonečném sledu zrcadlení. V každém drahokamu je obraz celé sítě“. Vše na sebe navazuje. Jak se píše v definici nemoci: Nemoc je sled na sebe navazujících epizod. Epizodám každodenního života nejde uniknout, ať už jsou převtěleny do jakýchkoliv podob. Nejde uniknout věcem, ani věcným připomínkám. Nejde uniknout reklamě, ani reklamní poutačům. Nejde uniknout kráse ani ošklivosti a už vůbec ne informacím. Nelze odstranit každodennost ani její estetiku. Vše je tady. A co je tady, lze vnímat. Je jen na jedinci jak svojí každodennost bude prožívat. Je to jen na člověku, v jaké bude symbióze s planetou. Co je jisté, ať chceme nebo ne, vždy a všude člověk ovlivňuje prostory kolem sebe, ale tím mění i ráz planety.

4.1. Každodenní dedukce

Domnívám se, že mnoho věcí, co člověk ve svém životě dělá, si ani neuvědomuje. Dělá je stereotypně, automaticky a tím pozapomíná na základní lidské hodnoty, které má v sobě po staletí zakořeněné. Lidstvo pozapomíná na detaily tvořící celek. V této kapitole poukazuji na lidskou každodennost. Na to, co člověk nevědomě a nepřetržitě ovlivňuje. Jak se mění na základě každodenního prožívání prostor kolem nás. Globální pohled tedy směřuji k počátku. Ke světu několika centimetrů. Objevuji lidský záznam každodenního prožívání, kde na tomto základě stojí další na sebe navazující události.

„Je důležité omezit se na nepodstatné a vedlejší. Avšak při soustředění na nepodstatné věci mohou občas problesknout obrysy společnosti a jejích obsesí zřetelněji, než u leckterých sáhodlouhých pokusů o nové osvětlení záhady bytí“¹².

4.2. Každodenní všednost

„Každodennost je to, jak slovo vyjadřuje, co se odehrává každý den. Je to především prostor obvyklého, místo opakování, rutiny a rituálů, standartního průběhu chování, jednání a mechanizovaného konání“¹³. Ráno vstanu, jdu se umýt, snídám, jdu do práce, jím, jdu z práce, jsme doma, dívám se na televizi, mám sex, jdu spát. Lze nastínit nespočet variant průběhu dne, záleží pouze na společensko-sociálním postavení, rodinné a pracovní situaci, místa kde, zrovna žijeme, době nebo našem věku. Tyto rozdíly, ale budou mít vždy stejné nebo aspoň podobné společné konstanty. Ať už náš týden je rozdělený na krátký a dlouhý, ať už jsme 12 hodin denně na páse nebo ať už náš život je o letištních halách, taxíkách, hotelech, drahých restauracích, rozhovorech či sáhodlouhých konferencích. Každodennosti nemůžeme uniknout. Pro někoho může být život celebrit vzrušující, pro někoho den strávený v nákladňáku nepředstavitelný a pro někoho život na ulici nepřijatelný.

12. Konrad Paul Liessmann- Universum Věci
13. Henry Berson- Myšlení a pohyb

Ale ať už jste filmová hvězda, řidič nákladáku nebo bezdomovec, tak se dříve nebo později náš každodenní život stane všedním a zažitým. „Protože jakmile je takový život ovlivňován každodenností, jevzrušující, nepříjemný, nepředstavitelný jen z perspektivy pozorovatelů“¹⁴. Problém ale není to, že žijeme v každodennosti, ale to, že myslíme v každodennosti – dá se říci, že je to běžný projev lidského myšlení.¹⁵ Držíme se určitého stereotypu, který nám vytváří všední standart. Problém nastává tehdy, kdy se naše každodennost utvrdí, kdy zatuhne v určité podobě a my jí už nehodláme měnit – tedy když nejsme schopni nebo spíš ochotni opustit určitý stereotyp. Každodennost je běžnou součástí vnímání lidí, umožňuje nám také rychlou orientaci ve světě, vytváří nám pocit bezpečí. Častokrát se setkávám s pocity lidí, kteří jsou pohlceni svým stereotypním životem. I když se jim tam nelíbí, tak přes to tam stále jsou. Jsou to zaběhlé koleje, které jsou pro ně jistotou. Svět, který má pro ně řád a logiku. Každodennost nikdy nezačíná a nikdy také nekončí. Má určité body, od kterých se nastartuje následovné každodenní opakování, až se z toho stane rutina, u které víme, že nám přináší určitou jistotu. I když člověk je celebritou nebo bezdomovcem, tak se snaží určit si jistoty každodenního opakování. Pro někoho je jistotou, že každý den uvidí svůj seriál, pro někoho může být jistotou, že ráno vstane a uvidí, co mu svět přinese. Každodennost se mění. Mění se každou vteřinou, protože ať už děláme cokoli, nikdy to nebude naprosto totožné s předchozí každodenní situací. Možná si budu protiřečit, ale při zamyšlení, co je to vůbec každodennost, se dostávám k dedukci, že každodennost v podstatě neexistuje. Je to totiž neustále měnící se proces, jež nejde zastavit. A následovně tak vzniká nová a nová skutečnost.

14. Konrad Paul Liessmann- Universum Věci
15. Předsudky a stereotyp- www.prurezovatemata.

4.3. Vnímání všednosti a jejích atmosfér

Pokud srovnám svět každodenního života a svět každodennosti věcí a předmětů, kterými se obklopujeme, tak se objeví značné souvislosti. Vazba k určitému každodennímu životu může znamenat silný emocionální náboj, který je racionálně nezdůvodněný či nezdůvodnitelný. Stejně je to u věcí, ke kterým máme určitý citový vztah. Pokud se jedná o hodnotnou věc např. dar od nejbližších, tak si k tomu vytváříme stejný emocionální náboj, kde je určitá vazba k předmětu a už nezáleží na tom, jak ta věc vypadá, zda je módní či naopak. Jednoduše je naše a nechceme se jí zbavit. Vyzařuje z ní jakýsi charakter, který je nám velmi blízký. Cítíme to, co německý filosof Gernot Böhme nazval „atmosféry“. *„Vnímání lze přitom chápat jako akt obsáhlého pojetí, které nelze redukovat na receptivní činnosti smyslových orgánů, na zrak či sluch“*¹⁶. Možná se může zdát, že první, co člověk vnímá z předmětu, objektu, prostoru nebo i situace, jsou tvary, barvy nebo různé konstelace. Ale zdání klame. Jsou to právě atmosféry, které z předmětu, objektu či prostoru vyzařují. Až na tomto základě člověk zaznamená právě tvarovost či barevnost. Naše reakce na atmosféru je nálada, kterou po setkání s podnětem máme. Náladu máme dobrou nebo špatnou, cítíme se uvolněně nebo stísněně. Jsme vzrušení nebo nevzrušení. Dobrým příkladem jak člověk reaguje na atmosféry, jsou prostory. Atmosféra, které je např. v kostele je rozdílná s atmosférou v nákupním centru. Stejně tak atmosféra v nonstop herně bude jiná než v čajovně. Tyto rozdílné nálady se mohou ale ve vteřině proměnit, pokud do prostoru kolem nás, do naší osobní zóny, do našeho smyslového pole vstoupí podnět, na který musíme jakýmkoliv způsobem reagovat. Vytrhne nás z každodennosti a přinutí nás na něj reagovat. Jsou to tváře lidí, které známe, podnět co nás zajímá či rozčiluje. V zaplněné ulici lidmi se nám vykrystalizuje obrys tváře, jež přitáhne náš pohled. Ve shluku hlasů a rozhovorů se vytyčí určitá slova, která jsou pro nás důležitá. *„Vnímáme podněty, které mají signální hodnotu a obsahují odpovídající informace a s nimi spojené návody k jednání. Každodenní procesy vnímání, tedy vlastní estetika každodennosti, slouží v první řadě funkčním požadavkům“*¹⁷. Jsou to podněty,

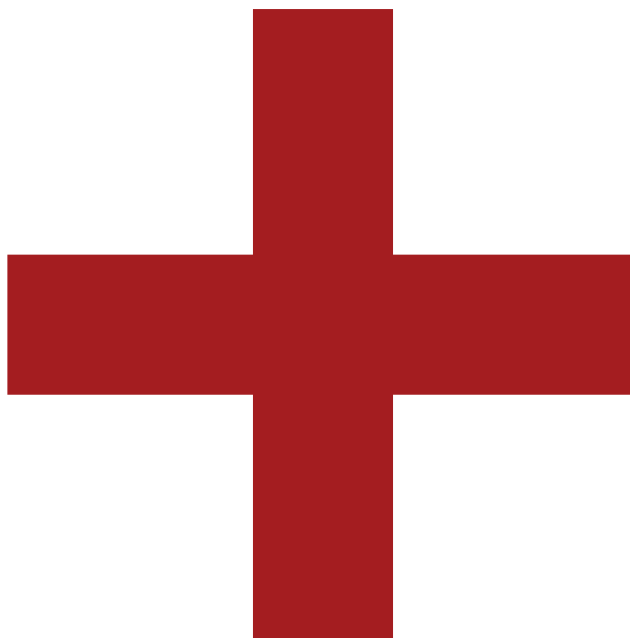
16. Konrad Paul Liessmann- Universum Věcí- cit.
17. Gernot Böhme

které korespondují s našimi zájmy nebo s nimi určitým způsobem komunikují. Ale nejde jen o to, že předměty či situace přicházejí k nám a nějakým způsobem nás ovlivňují, jde hlavně o to, že my prostupujeme k těm věcem. Kdybychom seděli doma a nikam nešli, tak se nikdy nestane to, co se stalo dnes večer. Pokud nebudeme prožívat každodennost. Věci se nebudou dít.

4.4 Vnímání smyslnosti

Probudit se, otevřít oči, rozkoukat se a začít fungovat do všedního dne je prvním krokem k vnímání. Dám si kávu, přečtu si noviny, dojdu na záchod a vyrazím. Lidský mozek nikdy nespí, dostává se jen do různých módů vnímání. Závisí to na místě, času, věku, pozornosti a uvědomění. Vidíme, slyšíme, čicháme, chutnáme, hmatáme. Jsme smyslové bytosti a to nezáleží na místě, času ani době. Vnímáme vždy a všude. Lidé bez vnímání nemohou žít. Pochopitelně nelze vnímat všemi smysly stejně intenzivně. Záleží na okolnostech, co získá naší pozornost. Slyšíme sirénu sanitky, cítíme vůni pekárny, vidíme krásnou ženu, pijeme výborné víno, saháme na věci kolem nás. Toto jsou předměty nebo podněty, které chceme nebo musíme vstřebávat a vnímat. I přes to „většinu předmětů, které naše smyslové orgány vnímají, si ani neuvědomujeme. To, co opravdu vidíme nebo slyšíme, je selektivní, děje se mimochodem. Nesoustředíme se na to a vnímáme to jen na půl“. Proces vnímání lze tedy popsat jako prostor, v němž v takřka existenciálním smyslu dochází k redukci vnímání.¹⁹ Ale i přes to lidé ovlivňují bytí kolem sebe a ani o tom neví. Mám dojem, že jako lidé vnímáme mnohem více celek nežli detail a to může být mnohdy velkou chybou. Pokud náš pohled budeme směřovat k jádru zájmu, mohou se objevit svébytné a překvapující skutečnosti, které náš každodenní den změní. Každodennost znamená nevnímat tolik detail, ale mnohem více celek, ovšem neostrým způsobem.²⁰ Pozornost směřovaná ke každodennímu vnímání, nás ochuzuje o značnou míru zážitků, a však stále vnímáme a cítíme svět kolem sebe a to jak z měřítka velkého tak i malého.

„Naše poznání se vůbec nevytváří postupným spojováním prostých prvků, nýbrž je účinkem náhlého rozpojení: z nesmírně širokého pole našeho virtuálního poznání jsme k tomu, abychom z něj učinili poznání aktuální, vybírali vše to, co je důležité pro naše působení na věci. Zbytek jsme zanedbali a mozek jako by byl tvořen k této selektivní práci“²¹.

KAPITOLA III.

5. PROSTOR

Prostor člověka je vyhrazený. Máme hranice světa, kontinentu, státu, města, čtvrti, domu, vlastního pokoje ale i hranice osobního prostoru. Do našeho teritoria necháváme prostupovat věci, lidi i situace a navzájem spolu komunikujeme. Někdy dobře, někdy špatně. Záleží na jednotlivci. Tak jako tak, člověk ovlivňuje cokoli, co je kolem něj.

5.1 Bublina

Člověk je smyslová bytost a smysly jsou individuální záležitosti. Vnímáme pouze takové věci, které mu jeho každodenním životem připadají zajímavé, atraktivní, vytříbené nebo rozčilující. Hlavními smysly, které člověk zapojuje, je zrak a sluch. Pokud mluvíme o sluchu, vnímáme všechny možné zvuky a ruchy. Zvuk jedoucích aut, brečící dítě, romskou rodinku, hučení klimatizací, cvakání semaforu, zvonění telefonu apod. Zvuku města nejde uniknout. Je všude kolem nás. Je naší součástí, je součástí lidské každodennosti. Co se ale stane, když si člověk vezme sluchátka s hudbou - všechny ruchy zmizí. Vše co slyšíme, se začne soustředit pouze na hudbu. Na jednu konkrétní věc. V podstatě odřízneme jeden smysl v našem každodenním životě. Člověk si vytváří kolem sebe jakousi osobní bublinu vlastního prostoru, do které nám nikdo nemůže vstoupit. Se zrakem je to obdobné. Přílišným soustředěním na jediný objekt zájmu se rozostří okolí; předmět zájmu vstoupí do popředí, ale kontext se zamlží a zakalí²¹. To znamená, že věc bez příběhů, informací a kontextu kolem sebe nedává v danou chvíli smysl proč, tam zrovna je.

22. F. González Crussi- Věci viděné, neviděné, obscéni- Jak se díváme

5.2 Teritorismus

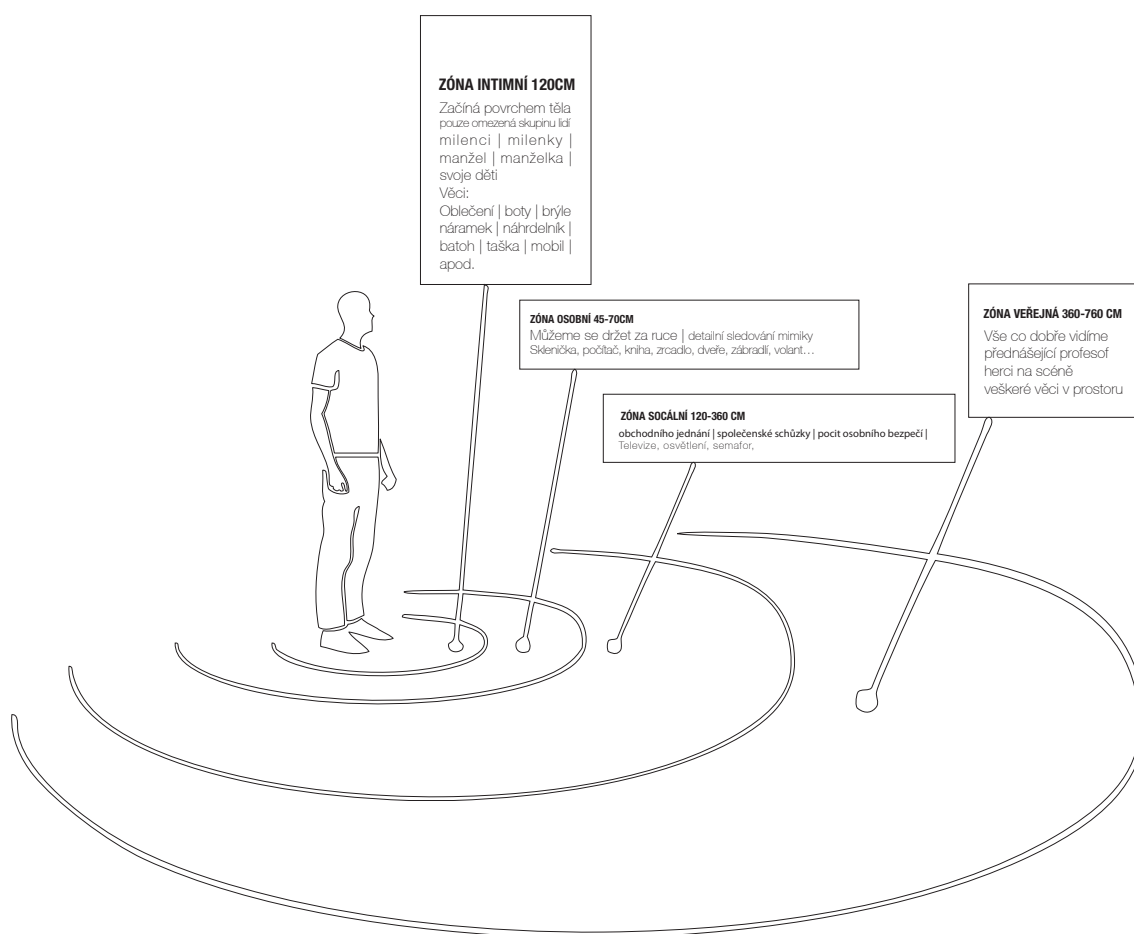
„Náš prostor je souvislou hloubkou. Prohlašujeme hloubku za jedinou plastickou formu prostoru“.²³ Člověk, i když si to neuvědomuje, tak si střeží své teritorium stejně jako většina zvířat,” říká brněnská psycholožka Zdeňka Židková. “Každý má sice svůj intimní prostor jinak velký, všichni však prožívají stres při jeho narušení. Náš prostor vnímáme především individuálně. Naše teritorium záleží na spousty faktorech, Allan Peas v Knize Řeč těla říká: “... požadovaný osobní prostor se odvozuje od hustoty zalidnění oblasti, v níž dotyčný člověk vyrůstal. Lidé vychovaní v řídce osídlených venkovských oblastech potřebují více osobního prostoru než lidé vychovaní v hustě zalidněných městech“²⁴.

5.3 Zóna X

Každodenní lidské prostředí je všude kolem nás. Ale náš osobní prostor se vztahuje pouze na několik metrů. Co si připustíme k tělu a co obejdeme obloukem? K čemu poběžíme a od čeho naopak půjdeme pryč. Spousta věcí do lidské osobní zóny jen vstoupí a hned zase jde pryč. Jsou to bez charakteru. Jsou to věci, které používáme každý den, ale nejsme na nich závislí. Nemáme k nim citovou vazbu. Kam prostupuje naše osobní každodennost? To, kde bude působit náš osobní prostor, je pouze na nás. Je podstatné to, že ať už náš prostor je kdekoli, vždy ovlivňujeme vše, co v našich zónách je. Co prostupuje do našeho každodenního osobního prostoru? Jak jsme ovlivňováni světem kolem nás? Tuto otázku si ale v kontextu každodenního života pokládám špatně. Jelikož člověk je strůjcem všech vzniklých a vznikajících problémů tak otázka zní, jak my ovlivňujeme svět kolem nás? Jak ovlivňujeme každodenní osobní prostor? Jakým způsobem měníme ráz krajiny, světa, veřejného prostoru nebo věci které běžně používáme?

23. Antoine Pevsner Kniha: Plocha, hloubka, prostor, motivy a principy v umění
24. Allan Peas –Řeč těla

KAPITOLA IV.

6. ZMĚNA JE ŽIVOT

Lidé svět kolem sebe nevědomě přetvářejí jednoduše tím, že žijí. Tím, že chodí každý den do práce, jezdí do školy, postávají jen tak na zastávkách či si jdou zaběhat. Každým svým krokem, dotykem i sebemenším pohybem mění svět kolem sebe. „Změnu běžně vidíme, ale nevšímáme si jí. Mluvíme o změně, ale nemyslíme na ní“²⁵. Kdy si člověk všimne, že je něco jinak? Můj pohled na změnu je takový, že možná důsledkem velkého návalu informací, možná naším stereotypním životem, který je mnohdy rychlejší než sama skutečnost, je změna zaznamenávána až po určité době. Změnu náš mozek zaznamená až v momentě, když si začneme všímat skutečnosti, že je něco jinak. Zemře nám pes, nejde nám doma týden elektrika, rozejdeme se svou drahou polovičkou. Kdy pocítíme změnu? Pes nechce venčit, neuvaříme si, nemáme sex. Změna je život! To, jak člověk žije svůj každodenní život, nevědomě přetváří i svět kolem sebe. Každý den děláme určitá rozhodnutí, která náš život méně či více ovlivňují a mění. Stačí se jen někde o pár vteřin zpozdit a hned se náš každodenní život může vydat úplně jinou cestou. Kolik vteřin trvá přejít přechod? Jak dlouho mi trvá zavázat si tkaničku? Jakákoliv maličkost může naprosto přestavět celý náš den. A tedy to, jak měníme svět kolem sebe, je nevyzpytatelné a nepředvídatelné. „Všechno je v pohybu. Kvůli omezeným možnostem našeho vnímání vidíme pevný základ tam, kde je ve skutečnosti pomalá, postupná změna“²⁶.

„Jedině změna je trvalá“²⁷.

„Svět je změna a život je trvalý protiklad“²⁸.

6.1. Pohled na změnu

Podívám se kolem sebe a vše se mění. Nejde to zastavit. Zpomalit. Mění se vše, s čím lidé přijdou do styku. Kartáček, hrnek, klika, schody, dveře, chodba, auto, volant, chodník, zábradlí, mobil, židle, postel apod. „Změna je obecné označení pro pozorovatelný, měřitelný nebo kvantifikovatelný rozdíl ve stavu nebo vlastnosti nějaké entity v určité vztažné soustavě“²⁹. V celém vesmíru probíhá neustálá změna, která má vztažnou soustavu s měnícím se časem. Jestliže bychom chtěli změnu měřitelně zobecnit, lze ji také označit jako přírůstek nebo úbytek. U spotřebních věcí a hmot, lze pokaždé zaznamenat úbytek hmoty, deformaci, zničení nebo znehodnocení. Některé věci kolem nás podléhají změně estetického rázu. Některé věci podlehnou naší každodennosti tím, že je znehodnotíme, a tak je jednoduše vyhodíme. Existují ale také věci, které díky každodennosti a všednímu používání získávají na hodnotě. Jsou to věci, k nimž máme určitý osobní vztah. Je to naše oblíbená bunda nebo taška. Je to příbor po babičce. Jsou to předměty s PATINOU času a každodenního používání. Takové věci jsou víc a víc krásnější. Pokud se zaměříme na městský prostor, kde lidé prožívají svojí každodennost všedních dnů, a pokud budeme pozorovat hmotu kolem, zjistíme, že se i tady dá tato změna vidět.

28. Marcus Aurelius

29. zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Změna>

6.2. Záznam

Zaznamenávám úbytek hmoty, kterou člověk nevědomě používá. Zaměřuji se na odrazy společnosti, které vykazují značný charakter. Dívám se na hmotu, která se může zdát nepodstatná až zbytečná. Ale to je právě podstatou celé práce. Omezením se na nepodstatné a vedlejší věci každodenního života, mohou být viděny odrazy společnosti, z nichž pak mohou vykristalizovat zajímavé skutečnosti a poznatky.

6.3. Nález

Odraz každodenních životů a čili stále měnících se změn, je vidět téměř všude, kam se podíváme. Těchto detailů si často ani nevšimneme a však jsou stále kolem nás. Pokládám si otázky na které mnohdy neznám odpověď. Kolikrát si člověk musí sednout na lavičku, aby se zakulatil kus prkna? Za jak dlouho se vytvořila prohlubeň na schodech? Kdo přešel první po čerstvě natřeném přechodu? Kolik lidí zakoplo o odříznutou trubku nebo kdy se poprvé sáhlo na toto zábradlí? Jsou to otázky, které nemají určitou odpověď, ale to, že byl někdo první na přechodu či sáhl první na zábradlí jsou skutečnosti, které se určitě staly. Věcí co člověk každodenně mění je nespočet. Schody, chodníky, kanály, kovové plynové poklopy, dvevní prahy, rohože, dlažební kostky, přechody, cestičky v trávě jako zkratky, zábradlí, madla, kliky, dveře, lavičky, staré zbytky něčeho co bylo v zemi a mnohem víc...

7. ROZBOR ZMĚNY

V této části se zaměřuji na detailní rozbor měnící se hmoty v městském prostoru. V prostoru se vyskytují věci, které díky lidskému opotřebení dostávají jinou estetickou formu a při tom se ve většině případů jejich funkčnost nemění.

7.1. Městská lavička

Lavičky jsou místem odpočinku. Jsou věcí, na které lidé sedí a dopřávají si chvíli klidu. Na frekventovaných místech, kde na nich sedí stovky lidí, je změna viditelná již po několika měsících. Změna je zde vidět rychle nejen z důsledku častého používání, ale také díky použitému materiálu - dřevu, na kterém je povrchová úprava zpomalující každodenní opotřebení.

Obr: 2

Obr: 3

Obr: 4

Obr: 5

Obr: 5

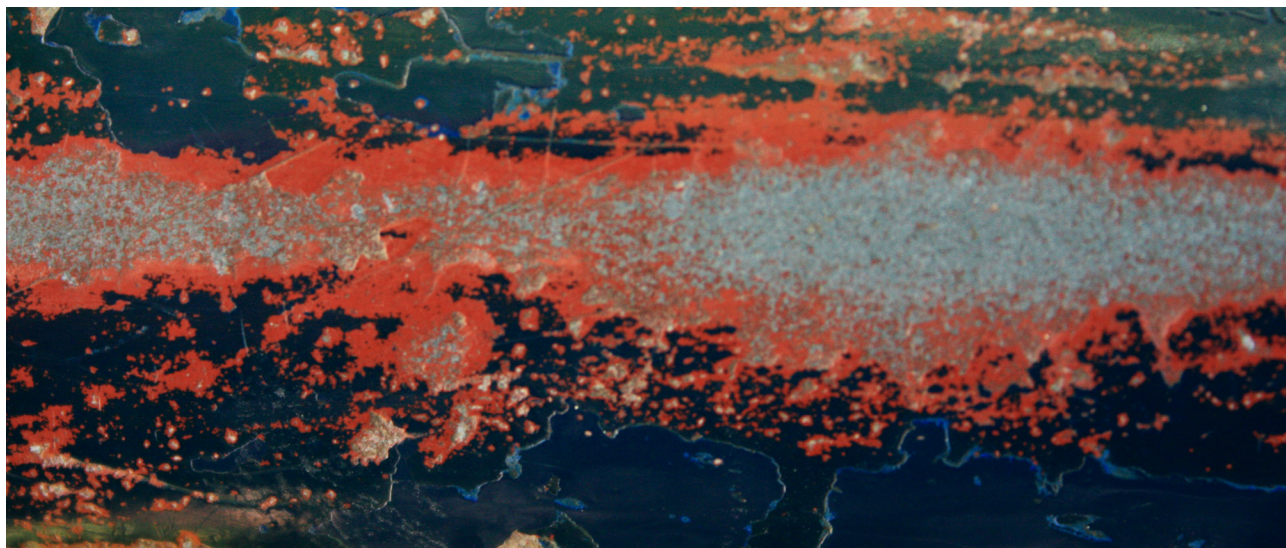

Obr: 6

7.2 Madla a zábradlí

Madla a zábradlí jsou důkazem toho, jak žijí v symbióze s prostorem a časem. Jsou stále naživu. Dávají lidem pomocnou ruku, oporu v obtížných situacích jako je sejít nebo vyjít schody. Důsledkem častého opírání a namáhání, se madla a zábradlí často zakřivují a mohou působit velmi dynamickým dojmem. Povrch působí dojmem matným až čistým.

Obr: 7

Obr: 8

Obr: 9

Obr: 10

Obr: 11

- Obr. 7 Petřín
8 Karlův most
9. Vltavská- metro
10. Karlovo náměstí
11. Karlův most

Obr. 12

Obr. 13

7.3 Zem

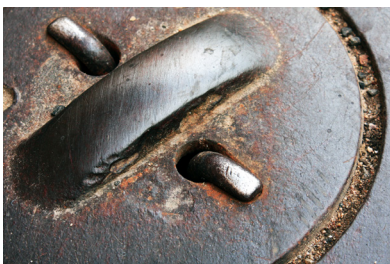
Zem se prohlubuje, kočičí hlavy jsou vyleštěné, kovové věci jako kanály a uzávěry vod mají vychozená písmena. Rohož je zkroucená. Chodíme a nevnímáme, kam šlapeme. Chůze je pro nás automatická a kamkoli šlápneme, se něco stane. Měníme svět pod nohama.

Obr. 14

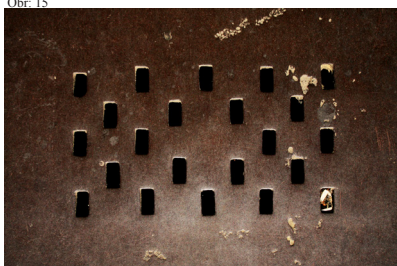
Obr. 15

Obr. 16

Obr. 17

Obr. 18

Obr. 19

Obr. 20

Obr. 21

Obr. 22

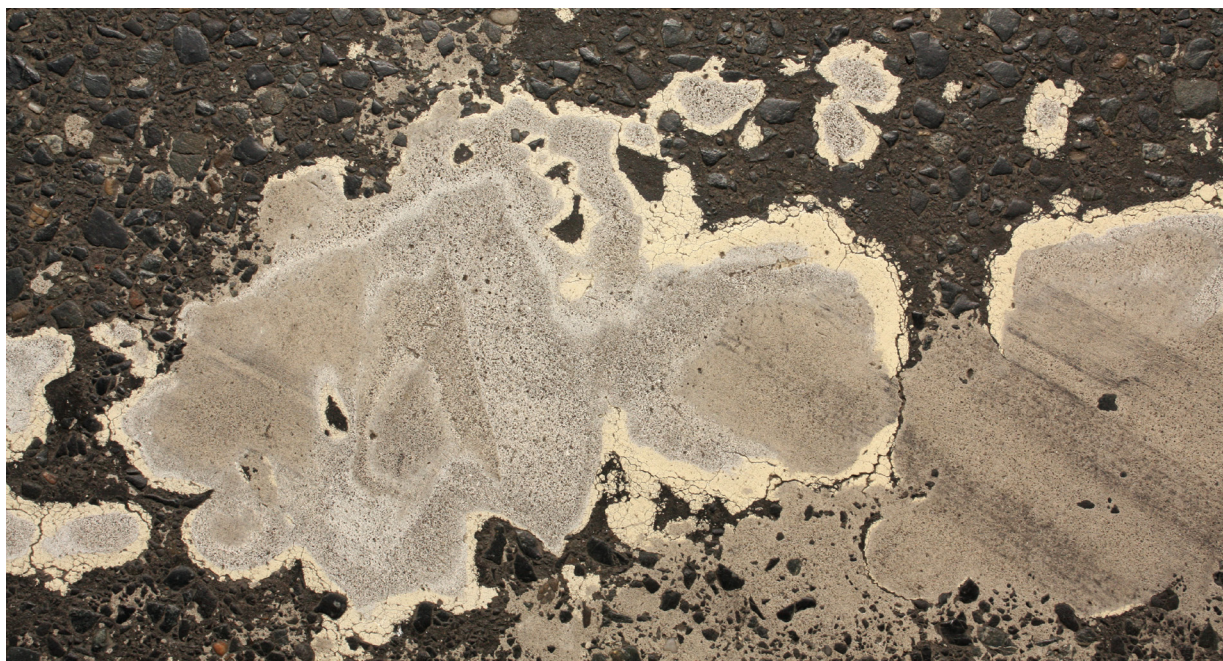

Obr. 23

7.4 Přejít pro chodce

Záznam lidských životů na přechodech je vidět snad hned druhý den po čerstvém nátěru. Projde přes ně tisíce lidí. Tvoří mapu každodennosti. Jaký má pro nás přechod význam? Vždy nás převede na druhou stranu ulice. Cítíme se na něm v bezpečí. Na ulici ho vyhledáváme a čekáme, až budeme moc přes něj přejít a ošlapat ho. Většinou nevíme, kdo zrovna prošel přes přechod. Změna se projeví až masou lidí. Jaký má však pro nás význam? Přejít je naším průvodcem. Je naším pomocníkem. Určuje nám jasný směr. Co se ale skrývá pod ním? Co tam bylo dříve. Co je pod skořápkou nové doby.

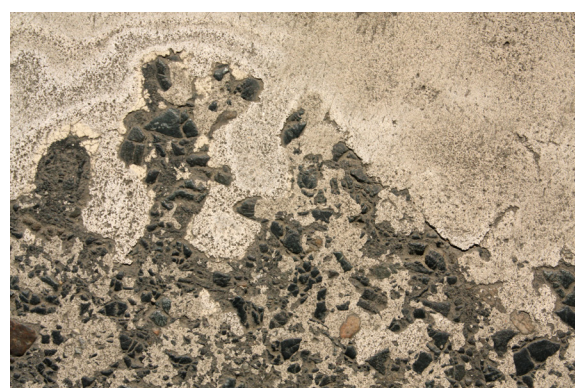
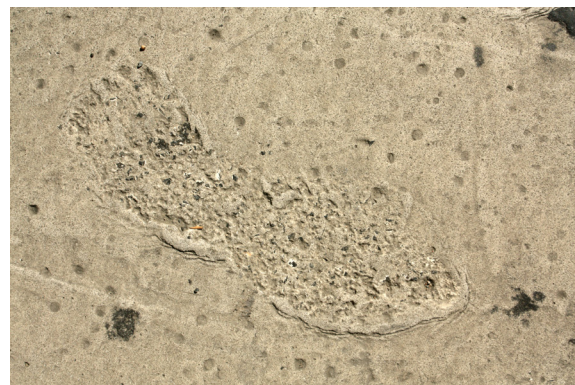

Obr: 24

Obr: 25

7.5. Trubka, tyč

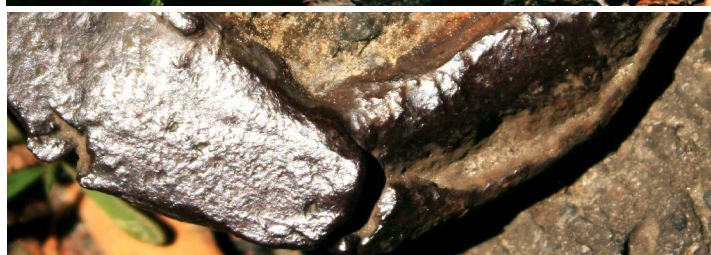
Co vše se dá najít na zemi? Co je tam zbytečně a co je tam navíc. Na ulici se dá najít velký kus historie, to co tam kdysi dávno bylo. To, co sloužilo k účelům, které jsou dnes změněny. Mluvím o malých až zanedbatelných objektech, které už ztratily svojí funkci. Jsou to objekty starých značek, odříznutých zábradlí. Trubek a tyčí, které díky změnám musely být odříznuty. To, co po nich zbylo, je výsledkem každodenního života lidí. Tyč sloužila k nějakému účelu. Měla funkci. Funkce ale jednou končí a na scénu se dostává změna. Lidská každodennost mění vzhled věcí do podob specifických tvaru a struktur. To jak konkrétní věci vypadají, závisí na místě, času a samozřejmě i na podnebí. U těchto bývalých tyčí a trubek mě fascinovalo to, jak každá z nich má svoje specifické tvarosloví. Přirozené prostředí, v kterém žijí. I když jsou uprostřed silnicí, přechodů či chodníků, tak prostor kolem nich je jejich vlastním světem. Mikro světem, který je ovlivňován lidskou každodenností.

Obr: 36

Obr: 37

Obr: 38

Obr: 39

Obr: 40

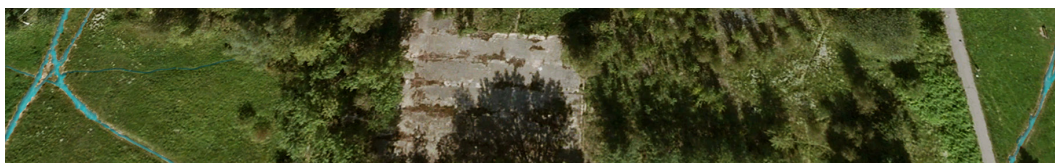

7.6. Zkratky

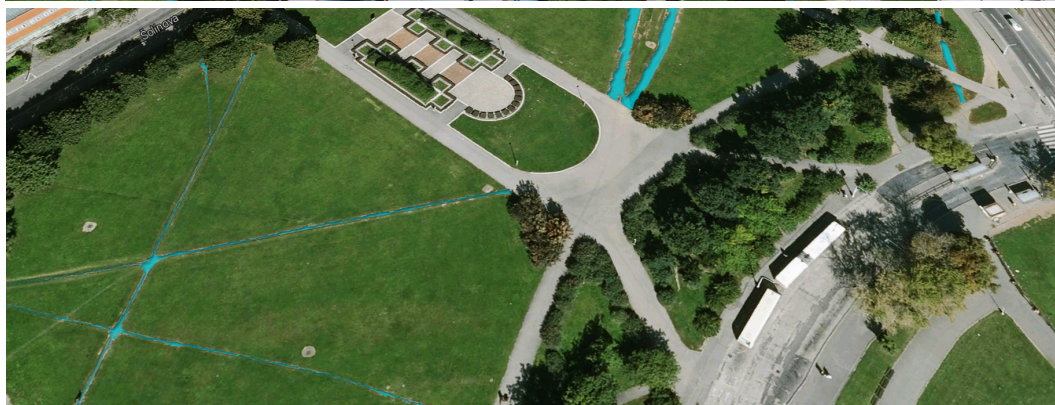
Zkratku si lidé povětšinou tvoří sami. Jsou to cesty, které vedou naší osobní cestou. Cestou, kterou si člověk vytvořil sám na základě vlastní pohodlnosti. Ušetří nám pouze několik kroků a vteřin i přes to si cestu zkrátíme. Je to v nás zakořeněné. Vybíráme si nejkratší a nejjednodušší řešení. Na těchto prošlapaných cestách jde vidět lidské přemýšlení o městském prostoru. Jde zde vidět odraz toho, kudy směřuje pohyb lidí z místa na místo a v jakých intenzitách tudy projdou. Vznikají nové chodníky, neoficiální cesty či silnice. Cesty vytvořené lidskou každodenností. I takovýmto způsobem člověk mění ráz krajiny.

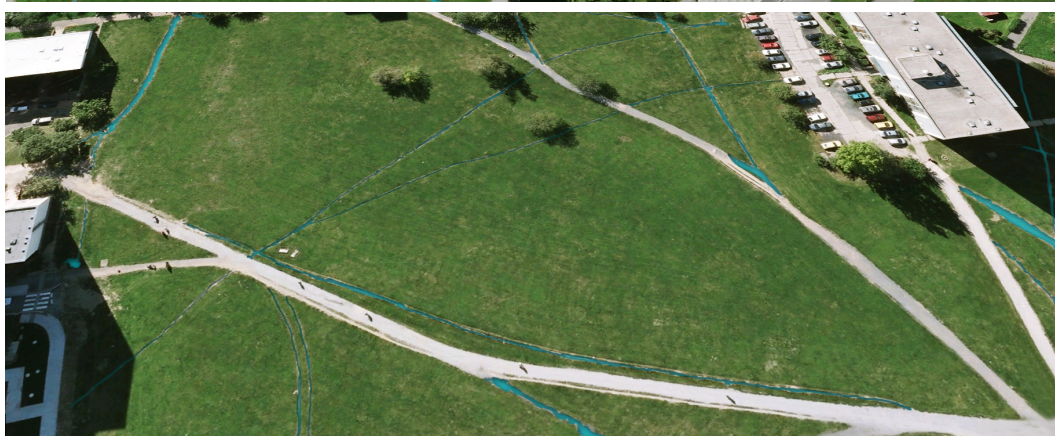
Obr:49

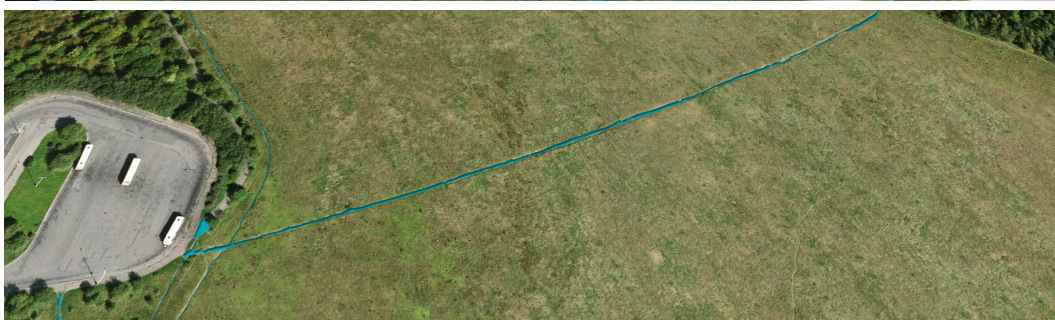
Obr:50

Obr:50

Obr:51

Obr:52

VYBRANÁ LOKALITA

Obr:53

Obr:54

Obr:55

Kapitola V.

8. UKAZOVÁNÍ KAŽDODENNOSTI

Každodenních změn, odrazů naší společnosti je nespočet. Jak zmiňuji výše, vše se neustále mění a přetváří a člověk je toho strůjcem. Nebýt každodennosti, tak by nevznikaly věci nové. Věci by nevznikaly, ale ani nezanikaly. Každodennost je nutnou součástí našich životů. Snažím se odkrýt věci přehlížené. Někdy zapomenuté, schované. Vytyčuji mnou vybrané odrazy společnosti. Mnou vybraná místa, která jsou napadená lidskou činností. Jsou napadená nemocí Člověk. Místa, která vybírám, nemám v úmyslu vyléčit, protože nemoc Člověk podle mého vyléčit nelze. Léčba je totiž v nás lidech samotných v tom co člověk dělá, jak koná, jak přemýšlí a jak si uvědomuje svojí moc. Na místa ovlivněná lidmi poukazuji a vytvářím tak jakousi galerii lidské každodennosti. Všechna označená místa vyzařují charakter, jejíž vzhled je ojedinělý a specifický pro konkrétní místo a prostor. Na místech je výrazná časová obměna, která vytváří pokaždé jiný vzhled a proto také na každé vybrané místo poukazuji různými způsoby v daném kontextu místa a času.

8.1. Výsledek práce

„Někteří z nás doufají, že se jim podaří obnovit, znovu zhodnotit, znovu stvořit a s vědeckým pokrokem sjednotit ten starý náhled, který má za to, že celý jevový svět je naším vlastním bytím“³⁰. Výsledkem práce by mělo být uvědomění si skutečností, které se dějí kolem nás. Které máme přímo před nosem a nevšímáme si jich. Nemluvím přímo o detailních věcech, na kterých tyto skutečnosti interpretuji, nýbrž o věcech všedního života. O věcech, které měníme jak z pohledu detailního tak i globálního. Podle mého mínění je zapotřebí uvědomovat si to, že jsme nemocí této planety a vytváříme dění kolem nás. V celé práci jsem se snažil odkrývat skutečnosti našich všedních dnů. To jakým způsobem vnímáme svět a jak ho na základě toho měníme. Změnu touto formou vytahuji na povrch a zdůrazňuji to, že člověk, aniž by o tom věděl, je strůjce všech věcí co se kolem nás dějí. Pro interpretace a tedy poukázání na lidské ovlivňování jsem použil princip odkrývání, vyzdvihávání a poukazování na změnu. Na to „že se to stalo, že to je, či jak by to mohlo být.

30. Gary Snyder - Místo v prostoru

9. VÝBĚR

9.1 Přechod

Vybírám si přechod pro chodce, jako zprostředkovatele cesty. Přechod je naším průvodcem, převádí nás na druhou stranu. Je naším pomocníkem. Dává nám pocit bezpečí a určuje nám jasný směr. Vyhledáváme ho, abychom ho mohli přejít a tedy i ošlapat. Cítíme se na něm v bezpečí. Vyhledáváme ho a čekáme, až budeme moc přes něj přejít.

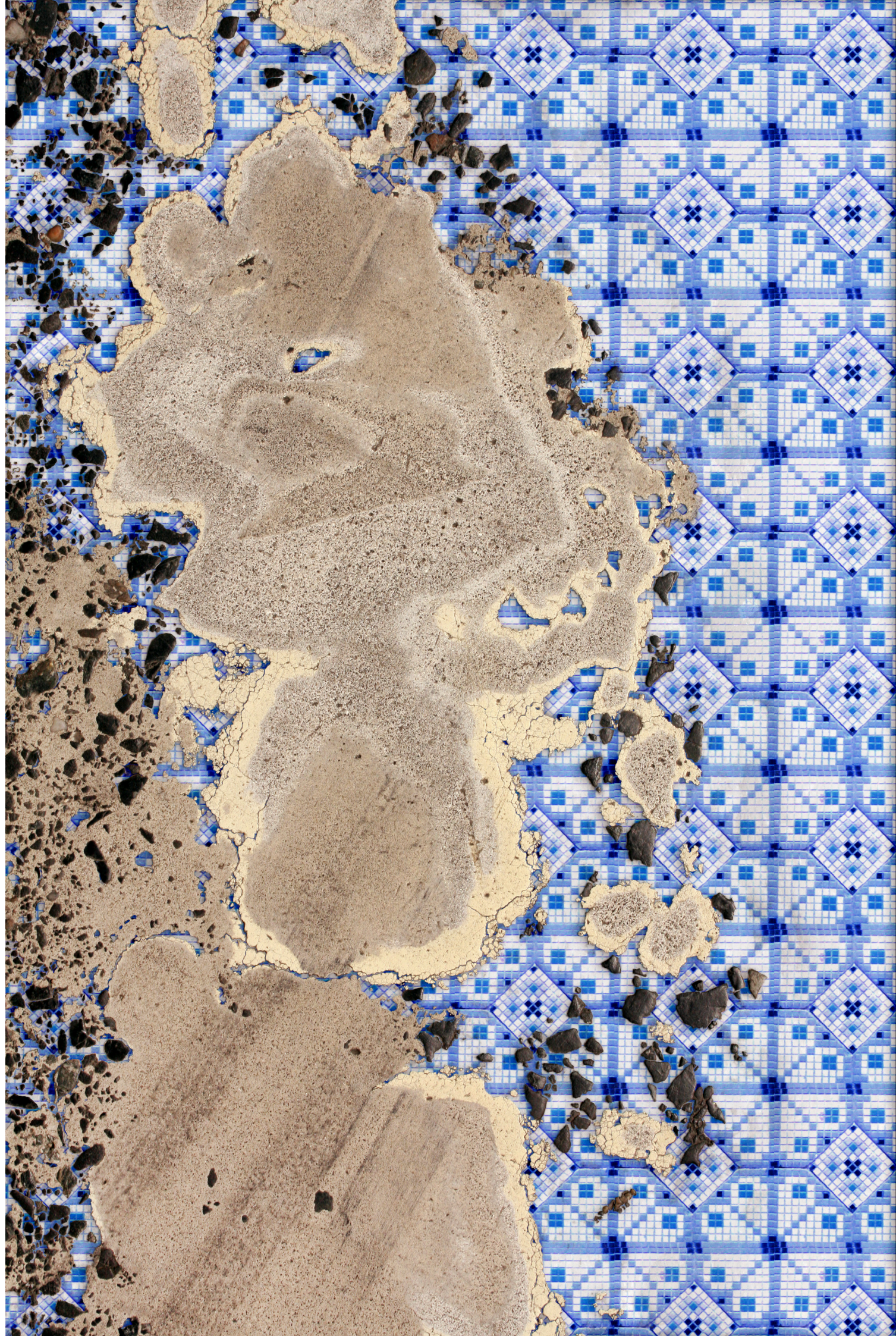
Na přechodu se dá zaznamenat několik vrstev znovu nanesených nátěrů spojené s věčnou každodenní změnou. Přechod se mění každým dnem a vytvářejí se na něm mapy lidské chůze, kde se odkrývá podklad. Co se stane, když ho lidé ošlapou tak moc, že se začne odkrývat vrstva další, jiná. Na obyčejném přechodu si lidé ošoupaných vrstev nevšimnou, jednoduše je přejdou a sotva si uvědomí měnící se svět pod nohama.

Uvádím příklad odkrývání původního podkladu. Tímto způsobem ukazuji na zpětnou změnu, kde postupným ubíráním nánosu, by člověk měl vidět postupně odkrývající se podklad něčeho, co ho vyvede z míry a upozorní na měnící se proces jeho vlastní každodennosti.

9.2 Zkratka

Zkratka přes trávu je městskou klasikou. Tradicí jak si život trochu ulehčit. Vytváříme si vlastní osobní cestu, která vybočuje ze základních pravidel městského prostoru. Tuto privátní cestu si přirovnávám k cestě po červeném koberci, kde člověk má vyhrazenou osobní cestu jen pro něj. Jakoby naservírovanou tu nejlepší dráhu, která ho dovede přesně tam, kam potřebuje. Používám tedy koberec jako ukazatel vytvářených osobních cest lidmi na základě jejich každodenních životů. Znovu používám princip ošlapání až k samému jádru.

9.3 Trubka tyč

Co to je? Proč to tam je? Kdo to tam dal? Proč to nedal pryč? Odříznuté trubky a tyče starých značek a zábradlí, které ztratili kvůli každodennosti svojí funkci. Zůstaly po nich pouze artefakty, jež jsou trvalým odpadem. Upozorňuji na tyto malé, až zanedbatelné artefakty jako na pamětníky doby co byla dřív a co lidé postupem svých životů změnily až do této podoby. Aniž by si to uvědomili, sled na sebe navazujících skutečností změnil tuto prachobyčejnou trubku do specifických tvarů a charakterů a pro to si zaslouží vyzdvihnout na povrch. Poukazuji na ně jako na muzejní artefakt doby předešlé. A uzavírám je do muzejních vytrýn, aby se dostalo pozornosti i tomuto odrazu každodenního života.

Popisek:

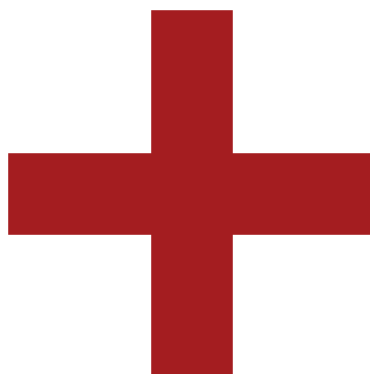
Tento exponát je důkazem lidské každodennosti. Toho jak lidé po staletí vytvářejí neustálou změnu ve svém prostředí. Artefakty původem tyčovitého tvaru získaly svojí ojedinelost tím, že je lidé ovlivňovali, měnili a utvářeli podle toho jak prožívali své životy. Jsou odrazem lidských každodenních dnů.

9.4 Závěrem

Vstupem do tématu Nemoc a definováním co vůbec nemoc je, jsem ani netušil, do jakého tématu se pouštím. Tím, že jsem označil člověka, jako nemoc této planety, jsem si uvědomil na sebe navazující vztahy. Lidé opravdu ovlivňují cokoli, na co sáhnou. Změnám velkým i malým se nevyhneme, podle mého názoru je důležité o změně vědět. Změnu předpokládat, počítat s ní do budoucna. Lidská každodennost je něco co tu bylo, je a bude. Je jen na našem přemýšlení, jak jí budeme prožívat. Lze tedy vyléčit nemoc Člověk? Podle mého názoru je léčba v každém znás v tom jak přemýšlíme nad tím co děláme a proč to děláme. Je důležité myslet na každodenní ovlivňování stejně tak na její následky. Nesmíme zapomínat na změnu a na to, že čas je ve změně podstatou. Velká změna trvá dlouho dobu, malá změna jen okamžik.

10. Zdroje

1. definice nemoci - <http://czmedicus.blogspot.cz>
2. http://cs.wikipedia.org/wiki/Ozonová_díra
3. Gary Snyder - Místo v prostoru
4. Bedřich Moldan - Podmaněná krajina
- 5-6. Story of Stuff - USA,
- 7-8 Konrad Paul Liessmann- Universum Věcí
9. Gary Snyder - Místo v prostoru
- 10,11,12. Konrad Paul Liessmann- Universum Věcí
13. Předsudky a stereotyp- www.prurezovatemata.cz
14. Konrad Paul Liessmann- Universum Věcí- cit. Gernot Böhme
- 15,16 ,17,18 Konrad Paul Liessmann. K estetice Každodennosti
19. Henry Berson- Myšlení a pohyb
20. F. González Crussi- Věci viděné, neviděné, obscéní- Jak se díváme
21. Antoine Pevsner Kniha: Plocha, hloubka, prostor, motivy a principy v umění
22. Allan Peas –Řeč těla
23. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Proxemika>
24. Stefan Behringer – 2005
26. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Změna>
27. Gary Snyder - Místo v prostoru

Seznam fotografií a dokumentace :

Obr: 2, 3, 5 - Zdroj: Vlastní - Arbesovo náměstí
 Obr: 4 - Zdroj: Vlastní - staroměstské náměstí
 Obr: 5, 6 - Zdroj: vlastní - staroměstské náměstí
 Obr: 7 Petřín, 8 Karlův most, 9. Vltavská- st. metro, 10. Karlovo náměstí, 11. Karlův most, Zdroj: Vlastní
 Obr: 12, 13 - Zdroj: Vlastní- Karloův Most
 Obr: 14, 16, 17, 21 Zdroj: Vlastní- Praha, Václavské náměstí
 Obr: 15, 18, 19 Zdroj: Vlastní- Praha, Staré město
 Obr: 21, 22, 23 Zdroj: Vlastní- Praha
 Obr: 20 Zdroj: Vlastní- Praha, metro st. Malostranská
 Obr: 24, 25. Zdroj: Vlastní- Praha, Václavské náměstí
 Obr: 26- 35, Zdroj: Vlastní- Studie v Centru města Prahy, 2013
 Obr: 36- 40, Zdroj: Vlastní- Praha, Arbesovo náměstí
 Obr: 41-48, Zdroj: Vlastní- Praha, Arbesovo náměstí
 Obr: 49- 52: Zdroj: Google maps- loc. Praha
 Obr: 53-55, Zdroj: Vlastní- Liberec, Staré město